

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 16/2006 vp

Hallituksen esitys laiksi ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä syyskuuta 2006 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 12 §:n muuttamisesta (HE 103/2006 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- ylitarkastaja Tuomas Anttila, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Sari Wulff, Verohallitus
- veroasiantuntija Virpi Pasanen, Elinkeinoelämän keskusliitto
- Head of Global Taxes Hannu Mustonen, Nokia Oyj.

Kirjallisen lausunnon ovat asiassa toimittaneet:

- valtiovarainministeriö
- sosiaali- ja terveysministeriö
- Kansaneläkelaitos
- Keskuskauppakamari
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- Veronmaksajain Keskusliitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annettua lakia muutettavaksi siten, että lain soveltamista jatkettaisiin

vuosina 2008—2011 alkaneeseen työskentelyyn.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2008 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Hallituksen esityksen tarkoituksena on jatkaa ulkomaisia erityisosajia eli ns. avainhenkilöitä koskevan erityislain soveltamisaikaa, nyt neljännen kerran. Voimassa olevaa lakia voidaan

soveltaa vuoden 2007 loppuun mennessä alkaneesta työskentelystä saatuun palkkaan, jos laissa olevat melko tiukat erityisedellytykset täyttyvät. Soveltamisaikaa on tarkoitus nyt jatkaa vuosina 2008—2011 alkaneeseen työskentelyyn. Muita muutoksia lakiin ei esitetä.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tullut esille nykyisin kaksi keskeistä epäkohtaa: ensinnä lain soveltamisaikaa yksittäiseen henkilöön, enintään 24 kuukautta, on pidetty käytännössä liian lyhyenä. Lisäksi ulkomaisen palkansaajan lähdeverokortin hakemiseen liittyvä 30 päivän aikaraja on aiheuttanut joissakin tapauksissa etuuden menetyksiä. Molempia säännöksiä on ehdotettu pidennettäväksi käytännön tarpeiden vuoksi.

Valiokunta pitää asiantuntijakuulemisessa ehdotettuja muutoksia perusteltuina, kun otetaan huomioon erityislain perusluonne ja sen varsin rajattu soveltamisala. Lain tarkoituksena on helpottaa ulkomaisten erityisasiantuntijoiden ja -osaajien rekrytointia Suomeen täällä toimivien yritysten ja korkeakoulujen tarpeisiin. Kysymys on nimenomaan huippuosaajien houkuttelemisesta tänne täällä tapahtuvan tutkimus- ja tuotekehittelyn edistämiseksi. Koska osaamis- ja pääomasta käydään kovaa kansainvälistä kilpailua, on kiinteään 35 prosentin lähdeverotukseen perustuvaa erityislakia pidetty aikanaan perusteltuna. Lähtökohtaisesti on siis hyväksytty, että osaa Suomessa verotettavista yleisesti verovelvollisista palkansaajista voidaan kohdella erityisedellytysten voimassa ollessa eri tavoin kuin muita. Lakia on sovellettu viime vuosina 300—350 henkilöön vuodessa. Vastaavaa lainsäädäntöä on myös muissa korkean progression maissa, kuten Ruotsissa ja Tanskassa. Niissä erityisetus voidaan myöntää kolmeksi vuodeksi.

Valiokunta ehdottaa, että nykyinen 24 kuukauden soveltamisaika pidennetään 48 kuukauteen, jotta lailla voidaan saavuttaa sen alkuperäinen tarkoitus myös käytännössä. 48 kuukauden aikaa on pidetty asiantuntijakuulemisessa vähimmäisaikana erityisasiantuntijoiden työlle

ominaisen pitkäjänteisyyden vuoksi. Voimassa oleva laki on johtanut käytännössä yleensä siihen, että ulkomainen asiantuntija on lähtenyt Suomesta, kun 24 kuukauden aikaraja on tullut täyteen. Joissakin tapauksissa asiantuntija on jäänyt edelleen Suomeen, jolloin työnantaja-yritys on joutunut kompensoimaan hänelle veronlisäyksen ja sosiaalivakuutusmaksujen osuuden.

Valiokunta ehdottaa lisäksi, että lain soveltamista koskeva hakemus saadaan tehdä nykyisen 30 päivän sijasta 90 päivän kuluessa työskentelyn alkamisesta. Muutos ei estä sitä, että verokortti hankitaan etukäteen tai heti työskentelyn alettua, jos soveltamisedellytyksistä on varmuus. Käytännössä on ilmennyt kuitenkin tilanteita, joissa alun perin lyhyeksi aikaa maahan tullut henkilö jääkin työskentelemään tänne aiotua pidemmäksi aikaa. Jotta hän ei menettäisi erityislain suomaa etuutta tällaisissa tilanteissa tai jottei verokorttia jouduta hakemaan epäselvissä tilanteissa varmuuden vuoksi, valiokunta pitää nykyistä pidempää haku-aikaa perusteltuna.

Hallituksen esittämän jatkolain on ollut tarkoitus tulla voimaan vasta vuoden 2008 alusta. Koska valiokunnan ehdottamat muutokset vaikuttavat lain soveltamisedellytyksiin, valiokunta esittää lisäksi, että lakia sovellettaisiin jo ensi vuoden alusta 1.1.2007 tai sen jälkeen alkavaan työskentelyyn. Koska lain tarkoituksena on nimenomaan helpottaa uusien erityisasiantuntijoiden rekrytointia, valiokunta ei pidä aiheellisena ulottaa muutoksia koskemaan niitä henkilöitä, jotka ovat jo täällä ja joihin erityislainsäädäntöä jo sovelletaan. Heitä koskisi siis voimassa olevan lain 24 kuukauden aikaraja.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain (*poist.*) muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1551/1995) 2 §:n 3 momentti, 4 §, 12 §:n 2 momentti sekä voimaantulosäännös, sellaisena kuin niistä on 12 §:n 2 momentti laissa 916/2003, sekä **lisätään** 12 §:ään uusi 3 momentti, seuraavasti:

2 §

Ulkomailta tulevan palkansaajan määritelmä

Verovelvollista pidetään ulkomailta tulevana palkansaajana enintään 48 kuukauden ajan tässä laissa tarkoitetun työskentelyn alkamisesta ja niin kauan kuin tämä työskentely on yhtäjaksoista.

4 §

Lain soveltamista koskeva hakemus

Tätä lakia sovelletaan ulkomailta tulevan palkansaajan hakemuksesta. Hakemus, jossa on esitettävä selvitys 2 §:ssä tarkoitettujen edellytysten olemassaolosta, on tehtävä kirjallisesti ja annettava (*poist.*) verovirastolle ennen tässä laissa tarkoitettun työskentelyn alkamista tai 90 päivän

kuluessa työskentelyn alkamisesta. Jos tämän lain soveltamisen edellytykset ovat olemassa, (*poist.*) veroviraston on tehtävä asiaa koskevista päätöksestään merkintä palkansaajan verokorttiin.

12 §

Voimaantulo

(2 mom. kuten HE)

Lain 2 §:n 3 momenttia sovelletaan sellaiseen verovelvolliseen, joka aloittaa tässä laissa tarkoitetun työskentelyn 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen. (Uusi)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 2007.

VaVM 16/2006 vp — HE 103/2006 vp

Helsingissä 6 päivänä lokakuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Markku Koski /kesk	Iivo Polvi /vas
vpj.	Matti Ahde /sd	Virpa Puisto /sd
jäs.	Christina Gestrin /r	Markku Rossi /kesk
	Kyösti Karjula /kesk	Matti Saarinen /sd
	Jari Koskinen /kok	Anni Sinnemäki /vihr
	Pekka Kuosmanen /kok	Irja Tulonen /kok
	Reijo Laitinen /sd	Kari Uotila /vas
	Maija-Liisa Lindqvist /kesk	vjäs. Bjarne Kallis /kd
	Pekka Nousiainen /kesk	Esko Kiviranta /kesk
	Tuija Nurmi /kok	Aulis Ranta-Muotio /kesk.
	Pirkko Peltomo /sd	

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut
valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Hallituksen esityksessä HE 103/2006 vp ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain muuttamisesta hallitus esittää, että lain soveltamista jatkettaisiin kolmella vuodella. Valiokunta esittää lisäksi eräitä muutoksia lakiin.

Laki koskee ulkomailta tulevaa palkansaajaa jos: 1) hän tulee Suomessa yleisesti verovelvolliseksi, 2) hänen kuukausipalkkansa on vähintään 5 800 euroa, 3) hän työskentelee erityisasiantuntemusta edellyttävissä tehtävissä ja 4) hän ei ole Suomen kansalainen eikä hän ole ollut Suomessa yleisesti verovelvollinen tässä laissa tarkoitetun työskentelyn alkamisvuotta edeltäneiden viiden kalenterivuoden aikana.

Lain soveltamisaika ulkomailta tulevaan ja edellä mainittuja ehtoja täyttävään palkansaajaan on enintään 24 kuukautta ja lähdevero on tuolloin 35 prosenttia.

Lain soveltamisajan pidentämistä 48 kuukautteen pidän tarkoituksenmukaisena valiokunnan mietinnössä mainituista syistä.

Lain päätarkoitus on saada erityisasiantuntijoita Suomeen, enkä sen johdosta ymmärrä, miksi laki sulkee Suomen kansalaiset tämän lain ulkopuolelle. Ei löydy mitään perusteluja asettaa EU-maassa asuvaa Suomen kansalaista tässä asiassa huonompaan asemaan. Herääkin kysymys, onko se edes EU-sääntöjen mukaan mahdollista.

Pitäisi mielestäni riittää, ettei henkilö ole ollut Suomessa yleisesti verovelvollinen työskentelyn alkamisvuotta edeltäneiden viiden kalenterivuoden aikana. Vastausta kysymyseen, millä perusteella Suomen kansalaiset jätetään lain ulkopuolelle, en ole saanut.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti (Vastalauseen muutosehdotukset).

Vastalauseen muutosehdotukset**Laki****ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1551/1995) 2 §:n 1 momentin 4 kohta, 2 §:n 3 momentti, 4 §, 12 §:n 2 momentti sekä voimaantulosäännös,

sellaisena kuin niistä on 12 §:n 2 momentti laissa 916/2003, sekä lisätään 12 §:ään uusi 3 momentti, seuraavasti:

2 §

(3 mom. kuten VaVM)

Ulkomailta tulevan palkansaajan määritelmä

4) hän ei ole (*poist.*) ollut Suomessa yleisesti verovelvollinen tässä laissa tarkoitetun työskentelyn alkamisvuotta edeltäneiden viiden kalenterivuoden aikana.

4 ja 12 §
(Kuten VaVM)

Voimaantulosäännös
(Kuten VaVM)

Helsingissä 6 päivänä lokakuuta 2006

Bjarne Kallis /kd

VASTALAUSE 2

Perustelut

Vuoden 1996 alusta voimassa ollut ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annettua lakia on aika ajoin jatkettu. Mahdollisuus valita lähdevero koskee erityisasiantuntijoita tai ylemissä oppilaitoksissa toimivia opettajia tai henkilöitä, jotka harjoittavat tieteellistä tutkimusta. Palkkatulon lähdeveron, joka on 35 prosenttia palkan kokonaismäärästä, voi valita enintään 24 kuukauden ajaksi.

Se, että lain tarkoittamilla henkilöillä on mahdollisuus valita tavanomaista palkansaajan verotusta keveämpi lähdevero, poikkeaa yhdenvertaisuusperiaatteesta. Sinänsä Suomessa tulee palkansaajia verottaa samalla tulotasolla samoilla perusteilla. Kun kuitenkin muissa EU-maissa sovelletaan ulkomailta tuleviin avainhenkilöihin veronhuojennusta, on meilläkin myönnytty määräaikaikaisilla laeilla enintään kahden vuoden yksilökohtaiseen helpotukseen. Hallitus esitti lähdeveromahdollisuuden jatkamista sellaisenaan vielä vuosina 2008—2011.

Hallituksen esityksestä poiketen valiokunnan enemmistö kuitenkin päätti esittää lähdeveron soveltamisalaa yksittäiseen henkilöön pidennet-

täväksi 2 vuodesta 4 vuoteen. Emme ole voineet yhtyä tähän kantaan. Poikkeuksen yhdenvertaisuudesta pitää olla paitsi perusteltu myös selkeästi lyhytkestoinen. Lähdeveron henkilökohtaisen soveltamisajan pidentäminen neljään vuoteen sotii entistä selkeämmin yhdenvertaisuutta vastaan, eikä tällöin enää ole kyse ulkomaisen erityisasiantuntijan pistäytymisestä Suomessa vaan asettumisesta asumaan maahamme. Olemme valiokunnassa siksi asettuneet hallituksen esityksen kannalle yksilökohtaisen soveltamisajan osalta ja esittäneet 2 §:n ja 12 §:n 3 momentin poistamista mietinnöstä.

Sen sijaan olemme pitäneet perusteltuna valiokunnan kantaa, että 4 §:ssä oleva hakemusaika pidennetään 90 päiväksi työskentelyn alkamisesta.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti (Vastalauseen muutosehdotukset).

Vastalauseen muutosehdotukset**Laki****ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1551/1995) (*poist.*), 4 § sekä 12 §:n 2 momentti (*poist.*), sellaisena kuin niistä on 12 §:n 2 momentti laissa 916/2003 (*poist.*), seuraavasti:

2 §
(*Poist.*)

4 §
(Kuten VaVM)

12 §

Voimaantulo

(2 mom. kuten VaVM)
(3 mom. *poist.*)

Voimaantulosäännös
(Kuten VaVM)

Helsingissä 6 päivänä lokakuuta 2006

Iivo Polvi /vas
Kari Uotila /vas